

บันทึก หม้อในป่า

ฉากชีวิตต่อชีวิต จากความทรงจำ
ในประวัติศาสตร์หน้าหนึ่งของประชาชน

ตัวอย่าง

★ พิพักษ์ ชัยสุวงศ์

ຕົວອຍ່ານ

ตัวอย่าง

ຕົວອະນຸ ບັນທຶກໝອນໄປ່າ ພິທັນຍໍ ຂັບສູງເນີນ

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๐

ចុះសារគិត

บันทึกหมวดในปี๖ พิทักษ์ ชัยสูงเนิน

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์ดิชัน, มกราคม ๒๕๖๐

ราคา ๒๕๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

พิทักษ์ ชัยสูงเนิน.

บันทึกหมอนินป่า. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๐.

๔๒๙ หน้า : ภาพประกอบ.

1. แพทย์--การบันทึก--ความช่วยเหลือ--สมาชิกพร้อมมีวนิสต์--คนเดือนดุลฯ
  1. ชื่อเรื่อง

342,593

ISBN 978 - 974 - 323 - 903 - 8

- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ชาติชัย ศรีสุวรรณ - ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประยศ กองเนื่อง
บริษัทธุรกิจบริหาร : อุลจันทน์ บุนนาค - บริษัทการพิมพ์ : ศิริพงษ์ วิหกอวิโน้น
หัวหน้ากองบรรณาธิการ : กิตติธรรม เทิงเวชย์ - ผู้ช่วยบรรณาธิการ : จิรัชตัน พิมพันดา
พี่เลี้ยงนักเขียน : บุญญา วิเศษ - ผู้ช่วยพิมพ์ : อรอนันด์ ฤทธิ์
ออกแบบปก-ตัวอักษร : ไตรรัตน์ ประเสริฐพัฒน์ - ประภาราษฎร์พันธ์ : จิตวิมล มาโนนัยรัตน์

ສ່າງໂຄພີ ເພີ ເຕີເຮັດ : www.maticchenbook.com

บริษัทมิตซู จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเพชรบุลี ถ. ประชานิเวศน์ ๑ เชตฯ ต.วังทอง กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๖๔-๐๐๑๐ ต่อ ๑๗๙๓ โทรสาร ๐-๒๖๔-๐๘๘๘

เม้มพิมพ์-ชาวดำ : กองพิมพ์ที่ บริษัทกรมศิริน จำกัด (มหาชน) ๑๙ ถนนเทศบาลนนทบุรี ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทรศัพท์ : ๐๘๑-๒๔๔๖๗๗๗

ເທກພວມ ០-២៣៩៦-០០៨១ ឯក ២៣០០-៥៣០២

ໃຫຍ່ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸມາດ ດ້ວຍເກມ ແລ້ວ ເຊິ່ງມີຄວາມສັບສົນ ໃຫຍ່ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸມາດ ແລ້ວ ເຊິ່ງມີຄວາມສັບສົນ

มาติชอน พับลิชชิ่ง хауз จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ อยู่ที่ ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว กรุงเทพฯ 10250 โทรศัพท์ ๐-๒๕๖๔-๐๐๐๘ โทรสาร ๑๓๖๙๖ ๐๗๘๘๘๐๐๕๕๕

สารบัญ

ต้องรู้

คำนำสำนักพิมพ์

ใหม่โรง	๑๓
เปิดบันทึก “หมอยาในป่า”	๒๗
๑. สัมผัสชนบท	๒๙
๒. มหิดล - เวลาจะก้าวไปทางไหนกัน	๓๘
๓. หมอยาชนบท ก่อนวันดีเดย์	๔๔
๔. لامเม่และلامเมือง	๕๕
๕. สำนักงานกลาง พคท.	๖๓
๖. หมอยาแบบจวยุทธ์	๖๙
๗. ตรวจสุขภาพผู้นำ พคท. - พบเปลี่ยง วรรณศรี	๗๘
๘. ตรวจสุขภาพผู้นำ พคท. - พบพันโน โพยม จุลานนท์	๘๙
๙. หมอยาใหม่ตัวป่วน	๑๐๐
๑๐. ค่าของคนเราอะไรมากวัด	๑๐๗

๑. เชื้อไฟไม่ดับมอด ภาควัทคีตสันทนา	๑๑๔
๒๒. วัฒนธรรม “ขอกราบไหว้ราวด้วย”	๑๑๙
๓๓. ลงฐานที่มั่นแน่นใต้	๑๒๕
๔๔. เที่ยงกฎ ดูคนไข้	๑๓๑
๕๕. กรณีบ้านหัวยชนิน - กำเนิดอำนาจราชสูปภิวัติ	๑๓๘
๖๖. ยุทธการทุ่งช้าง ไดด์สุนแวนหลังข้าศึกสร้างอำนาจราชสูปใหม่	๑๔๔
๗๗. ๖ ตุลาคม สถานการณ์ “เมืองแตกป้า”	๑๕๐
๘๘. ยิ่งรถ - ชีวิตรถ	๑๕๔
๙๙. แม่ในป้า	๑๖๓
๑๐. บ้านเล็ก บ้านน้อยในป้าใหญ่	๑๗๑
๑๑. ภูพย์คด	๑๘๐
๑๒. กลยุทธ์วังบัวบาน	๑๘๙
๑๓. ภูมวลและบ้านมั่ง	๑๙๓
๑๔. โรงเรียนหมอนเป้า	๒๐๔
๑๕. เป้าใหม่มั่ง	๒๑๐
๑๖. ไปดีเน่อ สาย	๒๑๙
๑๗. เพาะบักนี้แท้ๆ	๒๒๘
๑๘. ความรักทำให้ตาสว่าง	๒๓๘
๑๙. The big bad boy	๒๔๖
๒๐. The little bad boy	๒๕๔
๒๑. ริงไชร์ดหัวใจโก้น - อินไชร์ด ทปท.	๒๖๒
๒๒. ถอดเสื้อให้ผอมເດອະ	๒๖๙
๒๓. เพลงกล่อมผี	๒๗๘
๒๔. ภูพระดิษฐ์	๒๘๘
๒๕. ปิด สปท.	๒๙๔
๒๖. เลือดแดงทาดินเข็ญ	๓๐๔

๓๗. กบ ภະລາດວອບ	๓๑๔
๓๘. គីកភាពជានទេរ្ស	៣២៥
៣៩. បវកអណ្ឌា	៣៣៨
៤០. ពរីវត្ថរលង	៣៤៥
៤១. ឪខគន់ខ្លោះ	៣៥១
៤២. រកត៉វកលោតាយ	៣៥៨
៤៣. ឧាពុធមេន្តក	៣៦៦
៤៤. សំបោះ	៣៧១
៤៥. សាយលមបេលិយនិគ	៣៧៨
៤៦. ពន្លវណិចបែង	៣៨៦
៤៧. លោវគគនុកខ្លួនដើរកនម្ចាត់	៣៩៣
៤៨. តាំងនាននករារវិវរោះ	៤០២
កិតគិរុមប្រភាគ	៤០៩

សិរីយាណ

คำนำสำนักพิมพ์

ต้องการ

ในวาระครบรอบ ๓๐ ปี ๖ ตุลาฯ ๒๕๑๙ ที่ผ่านมา สำนักพิมพ์มติชน ร่วมรำลึกถึงเหตุการณ์ครั้งนั้นด้วยการพิมพ์หนังสือที่มีเรื่องราวเกี่ยวนางค์ กับเหตุการณ์นำเสนอเป็นระยะ อาทิ จ้าวพิราบแดงถึงเหนือขอบพloy มีจอมคน ของสุวัฒน์ วรดิลก และเด็กหญิงหลวงดาวแดง ของวิริยา ศรีมันตะ เป็นเรื่องราวคนละมุมที่ต้องการถ่ายทอดให้ผู้อ่านได้มองเห็นภาพ กว้างของเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง และเห็นมุมความคิดในหลายๆ มุมต่อเหตุการณ์ดังกล่าว

บันทึกหมวดในบ้าน เป็นอิกร่องหนึ่งที่บอกเล่าเรื่องราวของเหตุการณ์ ในอีกมุมหนึ่ง แม้เป็นมุมเล็กๆ เพียงเสี้ยวหนึ่งของภาพใหญ่ แต่ยังเป็นภาพขัดเจนจากความทรงจำของผู้เขียน

เป็นจากชีวิตที่ร่วงกับตัวละครยังเคลื่อนไหวโดยแล่นอยู่ต่อหน้า เป็นมุมแสดงความคิดที่ถ้อยคำเผ็ดร้อนยังดังก้องหู แรงกดดันและการถูกบีบคั้นจากความรู้สึก การดินรนต่อสู้เข้าชีวิตตลอดจากสภาพแวดล้อม... ที่คุณผู้อ่านจะได้เห็นต่อไป

ทั้งมีตัวภาพและคราวบนำ้ตาจากสหาย...ต่างมุ่นมอง ต่างความคิด
ชีวิตต่อชีวิต ในอุดมการณ์เดียวกัน

...เพื่อประชาชน

ผ่านมากว่า ๓๐ ปี เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ครั้งนั้นอาจเป็นภาพ
รำพฯ ของใครหลายๆ คน แต่เป็นความทรงจำที่เจ้มชัดจาก บันทึกหมอน
ในป่า

สำนักพิมพ์มติชน

ต้องย่าง

ຕົວຢ່າງ

ບັນທຶກນມອນປ່າ

ຕົວຢ່ານ

ໂຄມໂຮງ

ຕົວອານຸ

“ໝອບໝອມ ມີສຫາຍຂອງເຮົາຖຸນ ຂາຂ້າງຂວາຂາດ ທາງກອງບັນຍາ
ກວມ ៤០២ ຂອກມາລັງໜ່ວຍໝອມໄປສັບສັນນົດຍຸດດ່ວນ” ພມອພິທັກໝື່ງ
ເປັນຜູ້ຂຶ້ນການເນື້ອງຂອງໄວ່ງໝອມຈຸ ຂອງຄຳປົກກະຕົວ “ໝອແສງຂະມະນີໄປ
ກັບໜ່ວຍຈຽບທີ່ ແກະຕິດໜ່ວຍໜຸ່ມໃຈມີດີຂອງເຮົາຕ້ານທາງຮຣາ ອູ່ແຕ່ສັງດ
ເສນາຮັກໝື່ປະຈຳໝື່ຈຶ່ງໃຫ້ການຮັກໝາພຍາບາລຊ້ວຄຣາວອູ່ ສກາພຄນໄໃໝ່
ຂະນະນີ້ຂຶ້ອກ”

“ນຶກແລ້ວເຂົ້າວ! ເວລາມີໂຄຮສອງໄຟເຂົ້າມາໃນສຳນັກເວລາດີກິດຕື່ນັ້ນ
ຄືນອ່າງນີ້ ເປັນຕ້ອງມີເຫດຖຸກເຂົົນໃຫ້ເດີນປາກລາງຄືນແນ່ນອນ...” ພມອປໍ້ອມ
ຕອບ ນັ້ນເປັນຄວາມປະຫວັນຂອງໝອມໃນປໍາ ຖຸກຄນ ເຂົ້ານຶກຄື່ງໝົວໃຈສົມຍ
ເປັນໝອມອນາມຍອ່ຽນຢູ່ສູນຍົກພະເພົາແລະອນາມຍປະຈຳຈຳເກອ ເວລາທີ່ມີ
ຮາສອງແກວແກວກໂດັ່ງເຂົ້າປະຫຼອງພຍາບາລ ພາຜູ້ຄົນຈາກໝູ່ບ້ານມາກັນແຕ່ມ
ຄົນຮຣາ ເປັນອັນຫວັງໄດ້ວ່າໄດ້ມີກຣນີຈຸກເຂົົນ ໄນໃໝ່ case ສູດີ ປະເທດຄລອດ
ລູກແລ້ວກົດຕິດ ເຄົາໄມ້ເດືອນໄກຢ່າງໜີບສາຍຮາກເຂົ້າມາ ກີ້ອາຈະເປັນຄນໄໃໝ່
ມາລາເຮັຍຂຶ້ນສມອງ ຊັກມາ ๓ ຕລບ

ชีวิตหมอก่อนามัยอากาศจะลำบากตอนที่ต้องเดินขึ้นมาขุดดินลูก หรือปั๊มหัวใจ เป่าปากคนไข้ พอหมอดคนไข้ฉุกเฉินแล้วก็เข้า่นอนได้ แต่สำหรับเส้นทางชีวิตหมอมันปาที่เขามาเลือกเดินเข้ามานั้นเชื่อรูนที่มั่นปฏิรูป เมื่อมีกรรณีฉุกเฉินมาตามถึงโรงหมอดแล้วลักษณ์ นั่นแปลงร่างเข้าจะต้องออกเดินแข่งกับเวลา ไปยังจุดที่เกิดเหตุโดยใช้เวลากว่าค่อนคืน สัก ๔-๖ ชั่วโมง ไปถึงจุดการห้ามเดือด รักษาการซื้อก แล้วจัดการผ่าตัด แต่งบาดแผล กว่าจะได้พากอึกทึกคงปาเข้าไป ๒๔ ชั่วโมง มันคือกิจวัตรของหมอมันปา เพราะเวลาไม่ค่อยท่า ทุกนาทีทุกชั่วโมงคือเดือดเนื้อ และชีวิต

“ผงไปเลงก์แล้วกัน ช่วยเตรียมซุดผ่าตัดใหญี่ให้หมดด้วย กับซุดผ่าคลุมและเลือผ่าตัด และก็ซุดสานปีสสาวะ อย่าลืมเลือยตัดกระดูกจัดแยกไปต่างหาก” หมอบีบ่อมตอบ เขาไม่ลืมที่จะคว้าวิคตอรีน็อกซ์ มีดพับเล็กของสวิสที่เขาริดตัวมาจากการเมืองไปด้วย เพราะมีดตั้งกล่าวมีใบเลือยอยู่ มันเลือยได้แม่กระแท้เหล็ก เขากะการณ์ไว้ล่วงหน้าตั้งแต่ก่อนเข้าไปแล้วว่า อาจต้องมาตัดกระดูกในระหว่างที่มาเป็น “หมอนในปาก”

“อ้อ! หมอบิทักษ์ครับ ขอสหายตระกูลไปกับผมด้วย จะได้ช่วยทำชา” หมอบ้มนีกถึงเพื่อนร่วมทีม ทำชา่านั่นไม่ได้หมายความว่าจะไปชงชา ชงกาแฟกันแบบใน OR หรือห้องผ่าตัดที่โรงพยาบาลหรอกนะ แต่หมายถึงทำให้ประธานาธิการผ่าตัด ซึ่งเป็นเทคนิคที่ต้องพึ่งพาที่สุดสำหรับการแพทย์ในปัจจุบัน

สังคมปักป้องฐานที่มั่นคงหวัดนานกำลังดุเดือดถึงขีดสุด ขณะนั้นเป็นระยะปี พ.ศ.๒๕๑๓ หลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคมมาได้เกือบ ๔ ปี นิสิตนักศึกษาเด็กเมืองเข้าสู่ป่า เข้าร่วมการต่อสู้ด้วยอาวุธของพระคุณมิวนิสต์แห่งประเทศไทยเป็นจำนวนมาก การสู้รบทะวงศ์พคท.กับกำลังของรัฐบาลจึงเป็นไปอย่างดุเดือดเลือดข้น

จังหวัดน่านเป็นฐานที่มั่นสำคัญที่สุด เพราะเป็นที่รู้ๆ กันว่าศูนย์กลางของ พคท.อยู่ที่นี่ แต่เมื่อจะรุกมานานแล้ว กำลังของฝ่ายรัฐบาลก็

เข้าไปไม่ถึง เพราะฐานที่มั่นดังกล่าวอยู่ทางเหนือสุดของเขตอำเภอป่าฯ และทุ่งช้างขึ้นไปจุดถึงชายแดนลาว ด้วยความที่เป็นภูเขาสูง ป่าไม้ยังอุดมสมบูรณ์นีเอง จึงเป็นทั้งแหล่งที่หลบซ่อน พักพิงของกำลังฝ่าย พคท. ได้อย่างดี ความทุรกันดารของภูมิประเทศทำให้กำลังรัฐบาลไม่สามารถทำสัมคมเต็มรูปแบบได้ จะถล่มด้วยปืนใหญ่ก็สูญเปล่า เพราะความกว้างของป่าฯ ถ้าสังกำลังจากทางอากาศ ก็จะถูกกำลังฝ่าย พคท. ปิดล้อม โดยตีด้วยยุทธวิธีแบบจรรยาธ์ ทำให้เสียหายหนักไปหลายครั้ง เขตจังหวัดน่านจึงค่อนข้างสงบจากการปราบปราม เปิดโอกาสแก่การสร้างและพัฒนาอันน่าจดจำใหม่ขนาดเล็กๆ ขึ้น หัดให้ประชาชนที่นั่นมีการเมืองการปกครองของตนเอง เรียกวันว่า ฝ่ายอันนารัฐมีสถาปัตยกรรม มีที่หารบ้าน ซึ่งทำมาหากินไปตามปกติ แต่ติดความเพื่อทำหน้าที่เสมอในตำแหน่งในหมู่บ้าน หรือเข้าสนับสนุนกำลังหลักของ พคท. ใน การสู้รบที่เมืองน่านเดียว กัน ขณะเดียวกัน พคท. ก็มีกองทหารประจำจังหวัดของตนเองร้อย แบ่งกำลังกันอยู่ชิดชายเขตฐานที่มั่น เพื่อปกป้องอันนารัฐของตน พร้อมไปกับการเข้าทำงานมวลชนตามหมู่บ้านต่างๆ ในเขตจรรยาธ์ซึ่งเป็นเขตที่อยู่แยกกันระหว่างสองฝ่าย

ฝ่ายรัฐบาลพลิกแพลงอยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการปราบปราม ด้านหนึ่งด้วยส่งความมิติวิทยา เข้าไปดูแลประชาชนในเขตี้อย่าง พร้อมกับจัดตั้งหน่วยอาสาสมัครหรือ อส. ทำงานลาดตระเวนร่วมกับทหารรัฐบาล กระทั้งดำเนินส่งความจราจรย์ที่ต่อต้านสังคมจราจรย์ด้วย เช่น วางแผนระเบิด ส่งสปายสายลับติดต่อระหว่างประชาชนกับประชาชนเพื่อสืบข่าว ดำเนินการซุ่มโฉมตีกองกำลังของฝ่าย พคท. เป็นระยะๆ บอยครั้งที่เกิดการประท้วง ได้รับความเสียหายทั้งสองฝ่าย อีกด้านหนึ่งก็ใช้ยุทธศาสตร์รุกร้ำเข้าฐานที่มั่นของ พคท. ด้วยการสร้างทางรถรุกคืบเข้าสู่เขตปักครองของอีกฝ่าย วันแล้ววันเล่า โดยคาดหวังว่าเมื่อทางรถไปถึงไหน ความสะดวกทั้งในด้านการทหาร การติดต่อสื่อสาร การค้าขายและวัฒนธรรมจากในเมืองก็เข้าถึงเขตป่าฯ ได้มากเท่านั้น วิธีนี้จะทำให้อันนารัฐ

ของ พคท. อ่อนกำลังลง รอดจังหวะเข้าดีแล้วยึดฐานที่มั่นในที่สุด

การแพ้ชนะทางการทหารของสองฝ่าย ในจังหวัดน่านจึงชี้ขาดที่ การสร้างทางรถไฟ และดูเหมือนฝ่าย พคท. ก็เข้าใจในประเด็นนี้อย่างดี จึง ทุ่มเทเข้าต่อต้านอย่างสุดกำลัง ขณะเดียวกันก็ต้องเสริมความมั่นคงทาง เศรษฐกิจและการเมืองภายในฐานที่มั่นด้วย ตรงนี้แหล่ที่กำลังของนิสิต นักศึกษาที่เข้ามาหลัง ๖ ตุลาคมมีความหมายอย่างสำคัญ นิสิตนัก ศึกษาที่เรียกว่า “สายไหม” จากในเมืองเข้าไปช่วยงานในคำนาจรัฐ ส่วนหนึ่งเข้าร่วมในกองทหารเป็นทหารประจำการ สังกัดกองทัพปลดแอก ประชาชนแห่งประเทศไทย หรือ ทปท. สามเครื่องแบบติดดาวแดงบนพื้น เหลืองที่หน้าหมากอย่างสง่างาม ในส่วนของนิสิตนักศึกษาที่จบมาหรือ กำลังเรียนสาขาวิชาด้านการแพทย์และสาธารณสุข ก็เข้าทำงานหนอหั้ง ในฐานที่มั่นและในกองทหาร

โรงหมอนฯ ๕ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “หน่วยหมอน่านใต้” ก่อตั้งขึ้น ด้วยนโยบายของ พคท. เขตจังหวัดน่าน มีหน้าที่หลักในการสร้างความ มั่นคงทางการแพทย์และสาธารณสุขให้กับพื้นที่ฐานที่มั่นในเขตน่านใต้ และเป็นฐานสนับสนุนทางการแพทย์ของทหารในแนวหน้าด้วย โดยครอบ คลุมการดูแลเขตฐานที่มั่นเขต ๕ เขต ๓ และเขต ๖ ส่วนเขตใต้ส่วน เนื้อที่ของครอบคลุมเขตฐานที่มั่นเขต ๔ เขต ๑ และเขต ๒ อยู่ในความ ดูแลของหน่วยหมอนเขตใต้หนีอ

ในช่วงเวลา ๑๕ นาที หน่วยเสริมกำลังจากหน่วยหมอน่านใต้ เรียก ชื่อชุมชนอย่างเกือบออกเดินทาง

“สายไหมคนพึงคำสั่ง ระหว่างทางให้ระมัดระวัง เมื่อขึ้นสันภูผึ้ง น้ำก้ามหัวนั่นแล้ว ไม่ให้ชายไฟ ถ้ามีศัตรูโจรตีให้หมอบลงและหาที่กำบัง ใช้สัญญาณดังนี้ ปีกช้ายตี แปลว่า ให้เคลื่อนไปทางขวา...ปีกช瓦ตี แปล ว่า ให้เคลื่อนไปทางซ้าย...ตะโกนว่า ปืนเบยิงๆ แปลว่า ได้รับบาดเจ็บ... ตีโอบล้อม แปลว่า ให้ถอย...อาภ้าๆ แปลว่า สภาพปกติ ให้ปฏิบัติตาม คำสั่งผู้บังคับหมู่โดยเคร่งครัด เข้าใจไหม...สายไหม” บ่กล้าท่านนำทาง

ชนชาติลัวซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้บังคับหมู่อุกคำสั่ง ท่าทางที่คึกคักและเสียงสั่งที่เด็ดขาดของผู้บังคับหมู่ทำให้หมอบป้อมพลอยคึกคักไปด้วย คนชนชาติลัวซึ่งมักตั้งข้อตัวเองนำหน้าว่า บ'ซึ่งแปลว่า นาย คำว่า บกล้า จึงแปลว่า นายกล้า ไม่ใช่แปลว่า คนบอดแกะ แต่อย่างใด

“เข้าใจ...!” เขากอบรับรหัสัญญาณที่ผู้หมู่กำหนดขึ้นสำหรับการเดินทาง อันถือเป็นระเบียบปฏิบัติทุกรั้งในป่า คำรหัสที่กำหนดไว้ต้องจำกันให้ขึ้นใจ เพื่อในยามฉุกเฉินจะช่วยลงศัตรูได้ด้วย อย่างคำว่า บีนเบน นั่นหมายถึงปืนนาซุก้า คือเครื่องยิงจรวดต่อสู้ร้ายแรง มีรูปร่างเป็นหัวปืน ถือเป็นอาวุธประทับบ่าที่ข่มขวนศัตรูได้พอสมควร

แกerrick...แกerrick...หมอบป้อมกระซากลูกเลื่อนปืนอาภัตัดแม็กที่เป็นอาวุธประจำกาย เข้าเชฟ แล้วสะพายขึ้นบ่า โดยปกติแล้วอาวุธประจำกายของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นหมอบจะเป็นปืนพกสั้น เพื่อความคล่องตัวในการทำงาน แต่สถานการณ์สู้รบที่เข้มเกลี้ยงขึ้นเรื่อยๆ ทำให้หมอก็ติดปืนอาวุธซุ่มเพิ่มเข้าไป เพราะถ้าเหตุการณ์คืบขึ้น หมอก็ต้องสามารถปรับตัวเป็นพลสู้รบ หมอบป้อมติดอาวุธเพิ่มปืนอาภัตอีกระบบหนึ่ง

หมู่ของเขารี้ยวเนื้อความจริงก็มีกันเพียง ๓ คนคือ หมอบป้อมและตระกูล พร้อมกับบกล้า ทหารนำทางซึ่งทำหน้าที่เป็นหัวหน้าหมู่อีกคนหนึ่งเท่านั้น ออกปฏิบัติงานรอบนี้ต้องเดินทางกลางคืน เพราะขณะนั้นเป็นเวลาสี่ทุ่มแล้ว จะต้องใช้เวลาเดินทางจากเขต ๕ ของฐานที่มั่นไปยังเขต ๓ เมื่อเดินจากดับลหนึ่งไปยังอีกดับลหนึ่ง แต่เป็นการเดินลงดอย...แล้วขึ้นดอย...แล้วก็ลงดอย...แล้วก็ขึ้นดอย...เป็นแบบนี้ไม่จบไม่สิ้น จนกว่าทั้งถึงที่

การเดินป่ากลางคืนส่วนใหญ่จะใช้ไฟฉาย หรือถ้าประหดหน่อย ก็จะ “จิกระบอง” คือจุดไฟที่ทำขึ้นใช้เองจากน้ำมันสนผสมแกลบ แต่สำหรับคนท้องถิ่นที่ชินทาง หรือเป็นคืนเดือน hairy เขาอาจไม่ต้องใช้ไฟเลย ส่วน “สายไหม” จากในเมืองก็ต้องปรับตัวตามสถานการณ์กันละ ช่วงแรกของการเดินทางเป็นการเดินจากเขต ๕ ไปยังฝั่งน้ำว้า เป็นเขต

ภาษาในฐานที่มั่น คณะเดินทางจึงจิกระบองเดินกันไปได้สะดวก แต่ทุกคนเดินเร็วแบบเหมือนกับวิงเพราจะกำลังแข่งกับเวลา

ถึงฝั่งน้ำว้าซึ่งกั้นระหว่างเขต๕ กับเขต๓ พากเขากับเชิญกับอุปสรรคใหญ่ที่ขวางกั้นพากเขายกอยู่เบื้องหน้า น้ำร้านนั่นเอง ตรงจุดที่พากเขากำลังจะข้ามไปนั้นเป็นตำแหน่งที่มีน้ำอีกสายหนึ่งมาร่วมด้วยคือ น้ำแมง จึงเรียกว่า สมมา มีความกว้างประมาณถนนราชดำเนิน นับว่ากว้างอักโข ในหน้าแล้งน้ำจะค่อนข้างตื้น เดินข้ามไปมาได้ด้วยความลีกระดับหน้าขา ถ้าเป็นหนาน้ำจะลึกจนต้องถือแพข้าม ต้องอาศัยความชำนาญของข้อล้าสายที่เป็นพหูห้องถินพาข้ามไปมา

คนทั้งสามมายืนอยู่ ณ ริมฝั่งน้ำ ต่างเบี่ยงกระบองที่ให้แสงสว่างไปทางเบื้องหลังของตน อาศัยตัวเองเป็นเงาบังแสงไฟมองออกไปเบื้องหน้ามีแต่ความมืดอันไม่อาจหยั่งได้ด้วยคลองจักร รอบตัวมีแต่ความเยียบเย็นของอากาศกัดเซาะท่วงอกใจสั่นสะท้าน กังวลอันครั้นครืนของคำน้ำว้าก็ห้องอยู่รัวๆในน้อยๆ ต้องหัวงวย

เป้าหมายของภารกิจอยู่เบื้องหน้า ถ้าผ่านมาคำน้ำว้าแห่งนี้ไปได้ ก็เป็นอันพ่ายแพ้แต่ยกแรกในสมรภูมิเดี๋ยอด

ในเวลานั้นแม้จะเป็นต้นฤดูหนาวอันควรจะเป็นฤดูน้ำแล้ง แต่ความที่มีฝนลงฤดูชัดсадมากว่าสองวันที่แล้ว ทำให้น้ำว้ากลับมีระดับสูงและไหลเขียวอย่างน่ากลัว สงสัยคงครั้นอยู่ความครวัณ

“จะลุยข้ามให้ไหวไหม?” หมอบป้อมถามปากล้าด้วยเสียงอักลันฯ... สั่นด้วยความเห็นบนขวาของอากาศวิมฝั่งน้ำหลังเที่ยงคืน อิกทั้งสั่นในความน่าพรั่นพรึงของน้ำว้า เพราะว่าที่ผ่านมา้มีข่าวคนถูกน้ำป่าพัดลมหายไปเนื่องฯ เป็นพหารบ้า เป็นประชาชนบ้า ธรรมชาตินั้นไม่เข้าใครออกใคร

สายหัวหน้าหมูไม่ตอบ แต่ปลดส้มภาระตัวเองออกแล้วลองลุยก้ามดู เงาตะคุ่มๆ ของเขาค่อยๆ หายไปจากแสงของกระบองที่ให้ความสว่างอยู่ริมฝั่ง ลักษีดใจใหญ่ผ่านไป เสียง “วู้...วู้...” ของหัวหมูก็ดังขึ้น

แล้วมีร่างตะคุ่มๆ กลับเข้ามา

“ข้ามໄได... หมอบป้อม... แต่ต้องเดินระวังๆ หน่อย นำ้แค่เอวแต่แรงมาก” เข้าตอบ

ทั้งสามคนตะร่วงตัวเองและสัมภาระอย่างรัดกุม ระดับน้ำในขณะนั้นเชื่อว่าสัมภาระในเป้าหลังของทุกคนคงไม่เปียกน้ำ แต่เพื่อความไม่ประมาท หมอบป้อมกำชับสายหัวหน้าหมู่ซึ่งเป็นคนแบกห่อผ้าชุดเครื่องมือผ่าตัดอันหนักอึ้งที่นี่ไว้เรียบร้อยแล้วให้ห่อทับด้วยผ้าพลาสติกผืนใหญ่ ๒ ชั้น เพื่อกันไม่ให้เปียกน้ำอันจะเป็นเหตุให้เสีย sterile เพราะความที่เปียกน้ำ เชือโกรจากภายนอกจะเล็ดลอดเข้าสู่ชุดเครื่องมือผ่าตัดได้ ส่วนตระกูลจัดการห่อผ้าพลาสติกทับชุดเครื่องมือทำชาของเขากันมิให้เปียกน้ำเข่นกัน ยังน้ำเกลือสำหรับหดห้าเส้นอีกหลายลิตรที่พากเข้าแบบมาด้วย เพราะเกรงว่าจะเกลือที่แนวหน้าอาจจะเริ่มขาดมือ สำหรับเข็มขัดคาดเอวซึ่งมีปืนลับ กระเบื้ายขนาดพอกเอว และกระติกน้ำทั้งหมดถูกรวบขึ้นพาดไปหลัง

น้ำเย็นดียบกัดกระดูก ประกอบความแรงของสายน้ำและหินก้อนกลมใต้ห้องน้ำ พร้อมที่จะทำให้เขานิดคนหนึ่งพลิกคว่ำลงได้ทุกเมื่อ มือกำยำของสายหัวหน้าที่ผ่านการใช้แรงงานแต่เด็กจนเข้าวัยหนุ่ม ฉกรรจ์ บัดนี้ห้างหนึ่งล็อกข้อมือของตระกูลໄว้เข้มงวด อีกห้างหนึ่งกำข้อมือของหมอบป้อมไว้หนักแน่น ขาสันทุกกำยำงด้วยความเหน็บหนา และอ่อนล้าจากการเดินภูเขากว่า ๓ ชั่วโมงแล้วโดยมิทันได้พัก ทั้งสะท้านจากแรงน้ำที่กราดเกรียว คุปกรณ์เครื่องมือ และอาวุธเต็มหลังให้ล่องคงคนทั้งสาม เดินไปเพげ่ไหร่ก็เหมือนกับผู้ต้องข้ามอิ่งห่างออกไปอีกไกลแสนไกล

หมอบป้อมทอดสายตาฝ่าความมืดออกไปเบื้องหน้า มันมีดมณิจงนัก แม้เข้าจะเคยเดินภูไปรักษาประชาชนและทหารในเขตฐานที่มั่นนี้มา กว่า ๔ ปีแล้ว แต่หลายปีที่ผ่านมาเป็นสถานการณ์ที่ค่อนข้างสงบ เรียกได้ว่าเป็นยุครุ่งเรืองของฐานที่มั่นจังหวัดน่านก็ว่าได้ แต่สถานการณ์บัดนี้